

חוק שירות בטחון (תיקון מס' 9), התשנ"ח-1997*

1. תיקון סעיף 1 בחוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986' (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 1 -

(1) אחרי ההגדרה "יוצא צבא" יבוא:

"מוסמך" - מי שהוסמך בפקודות הצבא לקרוא ליוצא צבא לשירות מילואים¹;

(2) אחרי ההגדרה "פוקד" יבוא:

"פקודות הצבא" - הוראות הפיקוד העליון, פקודות המטה הכללי ופקודות כלליות אחרות, כמשמעותן בחוק השיפוט הצבאי, התשמ"ו-1955²;

2. תיקון סעיף 27 בסעיף 27 לחוק העיקרי, במקום סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) יבוא:

"(ב) יוצא צבא הנמנה עם כוחות המילואים, אשר לא שירת שירות סדיר, או שירת שירות סדיר שאינו עולה על שלושים ימים, חייב, בנוסף לאמור בסעיף קטן (א), בשירות מילואים במקום שירות סדיר.

(ג) יוצא צבא, החייב בשירות מילואים לפי פרק זה ולפי סעיף 34, יהיה חייב להתייצב לשירות מילואים, אם נקרא לשירות על ידי מוסמך בדרך שנקבעה לכך בפקודות הצבא; לעניין סעיף 55(ב) עד (ז) - יראו קריאה לשירות מילואים, לפי סעיף זה, כצו."

3. החלפת סעיף 27 במקום סעיף 27 לחוק העיקרי יבוא:

27. (א) כללים בדבר שירות מילואים לפי פרק זה, ייקבעו בפקודות הצבא; כן ייקבעו בפקודות הצבא זכויותיו וחובותיו של יוצא צבא בשירות מילואים.

(ב) הכללים האמורים בסעיף קטן (א), יובאו ליריעת יוצא הצבא הנקרא לשירות מילואים, בכתב, בדרך שיקבע שר הבטחון בתקנות.

(ג) נקרא יוצא צבא לשירות מילואים על ידי מוסמך, שלא על פי הכללים שנקבעו בפקודות הצבא, והובא הדבר לידיעת הגורם שנקבע לכך בפקודות אלה, יבטל אותו גורם או יתקן, לפי העניין, את קריאתו של יוצא הצבא כאמור לשירות מילואים.

(ד) (1) תוקנה הקריאה לשירות מילואים של יוצא הצבא, יתייצב יוצא הצבא לשירות מילואים, כאמור בקריאה המתוקנת.

(2) לא קיבל יוצא הצבא הודעה על תיקון או ביטול הקריאה לשירות מילואים, כאמור בסעיף קטן (ג), חייב יוצא הצבא להתייצב לשירות המילואים שאליו נקרא.

(3) יוצא הצבא שהתייצב לפי הוראות פסקה (2), לא ישרת שירות מילואים, אלא אם כן תוקנה קריאתו וכאמור בקריאה המתקנת, או נמסר לו כי הגורם האמור בסעיף קטן (ג), אישר כי קריאתו נעשתה על פי הכללים."

* נתקבל בכנסת ביום כ"ג בכסלו התשנ"ח (22 בדצמבר 1997); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2492, מיום כ"ב בשבט התשנ"ו (12 בפברואר 1996), עמ' 500.

¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107; התשנ"ו, עמ' 149.

² ס"ח התשמ"ו, עמ' 171; התשל"ט, עמ' 108; התשנ"ח, עמ' 6.

(1) ברישה, במקום "הפוקד או המפקד" יבוא "המוסמך".

(2) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) ששך כל ימי שירות המילואים החדשי בשנה לא יעלה על שישה ימים."

5. במקום סעיף 29 לחוק העיקרי יבוא:

29. (א) תקופת שירות המילואים השנתי היא עד שלושים ימי שירות לכל שנה, ובלבד שתקופת שירות המילואים של יוצא צבא בתעסוקה מבצעית, כהגדרתה בפקודות הצבא, לא תעלה על עשרים וחמישה ימי שירות לכל שנה.

שירות מילואים שנתי

(ב) על אף האמור בסעיף 28(1), רשאי מוסמך להורות כי עד שלושה ימי שירות חודשי, כאמור בסעיף 28, יצורפו לתקופת שירות המילואים השנתי, ובלבד שבאותה שנה, ייקרא יוצא הצבא לשירות, לצורכי אימונים והכשרה, לתקופה שלא תפחת מהתקופה שצורפה; צורפו ימי השירות החדשי כאמור, יופחת מספרם מסך ימי שירות המילואים החדשי בשנה, כאמור בסעיף 28(3).

(ג) על אף האמור בסעיף 28(1) ובסעיף קטן (ב), רשאי מוסמך להורות כי עד שישה ימי שירות חודשי, כאמור בסעיף 28, של יוצא צבא שהוא קצין, או של יוצא צבא שהוא נגד הממלא תפקיד פיקודי במפקדת יחידה, יצורפו לתקופת שירות המילואים השנתי שאליה נקרא, ובלבד שבאותה שנה ייקרא יוצא צבא כאמור לשירות, לצורכי אימונים והכשרה, לתקופה שלא תפחת מהתקופה שצורפה; צורפו ימי שירות חודשי כאמור, יופחת מספרם מסך ימי שירות המילואים החדשי בשנה, כאמור בסעיף 28(3).

(ד) שירות מילואים שנתי, כמפורט בסעיף קטן (א), יהיה רצוף, ואולם מוסמך רשאי להורות כי תקופת שירות המילואים השנתי של יוצא צבא, בשנה מסוימת, תחולק לשניים או לשלושה, ואולם אם הסכים לכך יוצא הצבא בכתב – ניתן לחלקה אף לארבעה או ליותר.

(ה) במניין תקופת שירות המילואים יבואו ימי המנוחה כמשמעותם בפקודת סדרי השלטון והמשפט, התשי"ח-1948³, וכן ימים אחרים שבהם, על פי פקודות הצבא, אין לשחרר יוצאי צבא משירות מילואים; ואולם לעניין סמכות הקריאה לפי סעיף קטן (א), לא יבואו במניין תקופת השירות, יום כאמור, אם הוא היום האחרון של תקופת שירות המילואים המרבית.

(1) (1) נוכח ראש המטה הכללי של צבא הגנה לישראל (להלן – הרמטכ"ל), כי קיימים צרכים בטחוניים דחופים או צרכים בלתי צפויים, רשאי הוא, מנימוקים שיירשמו ובאישור שר הבטחון, להורות למוסמך לקרוא לשירות מילואים, יוצאי צבא הנמנים עם יחידות, תפקידים או מקצועות שייקבעו על ידו, ובלבד

³ ע"ר התשי"ח, תוס' א', עמ' 1.

ששירות לפי סעיף זה לא יעלה על שבעה ימים מעבר לתקופת שירות המילואים המרבית על פי חוק זה.

(2) קריאה לפי פסקה (1) תובא לידיעת ועדת משנה של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, שועדת החוץ והבטחון הסמיכה לכך, תוך 48 שעות ממועד הינתנה; במניין תקופה זו לא יבואו ימי מנוחה, פגרה או שבתון על פי חיקוק; ביקשה ועדת המשנה לקיים דיון בקריאה שהובאה בפניה – רשאית היא לזמן לדיון את הרמטכ"ל או את נציגו.

(ז) שר הבטחון רשאי להורות, בתקנות, כי תקופת שירות המילואים של יוצאי צבא, בתפקידים ובמקצועות שייקבעו על ידו, תעלה על התקופות האמורות בסעיפים קטנים (א) עד (ג), אם התקיים אחד מאלה:

(1) יש צורך בתקופות אימון והכשרה ארוכות יותר, לשם שמירה על הרמה המקצועית של בעל התפקיד;

(2) קיים חוסר בכוח אדם באותם תפקידים או מקצועות;

(3) בעל התפקיד או המקצוע נדרש לפעולות חירום שבהן אין אפשרות לצפות מראש את משך השירות הנדרש;

תקנות לפי סעיף קטן זה טעונות אישורה של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

6. אחרי סעיף 29 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיפים
29א ו-29ב

29א. (א) תקופת שירות המילואים במקום שירות סדיר, כאמור בסעיף 29ב, היא עד ארבעה חודשים.

שירות מילואים
במקום שירות
סדיר

(ב) שירות מילואים במקום שירות סדיר יהיה רצוף, ואולם רשאי מוסמך להורות כי תקופת שירות מילואים במקום שירות סדיר של יוצא צבא תחולק לשניים או לשלושה, באותה שנה או בשנים אחרות; הסכים לכך יוצא הצבא, בכתב, ניתן לחלקה אף לארבעה או ליותר.

29ב. (א) יוצא צבא, שמלאו לו ארבעים ואחת שנים, המשרת שירות מילואים ביחידה קרבית, בהגדרתה בפקודת הצבא, ואשר שירת שירות מילואים ביחידה כאמור תקופה כוללת של עשר שנים לפחות, לא ייקרא לשירות מילואים לצורך ביצוע תעסוקה מבצעית, אלא אם כן נתן הסכמתו לכך, או שהוא נמנה עם בעלי מקצועות ותפקידים חיוניים או שקיים בהם חוסר בכוח אדם, כפי שקבע הרמטכ"ל באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

הגבלות קריאה

(ב) יוצא צבא שמלאו לו ארבעים ושמונה שנים, אשר שירת שירות מילואים ביחידה קרבית כאמור בסעיף קטן (א), תקופה כוללת של עשרים שנה לפחות, לא ייקרא לשירות מילואים אלא אם כן נתן הסכמתו לכך, או שהוא נמנה עם בעלי מקצועות ותפקידים חיוניים או שקיים בהם חוסר בכוח אדם, כפי שקבע הרמטכ"ל באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

7. ביטול סעיף 30 7. סעיף 30 לחוק העיקרי – בטל.

תגמול מיוחד 33א. (א) שירת אדם שירות מילואים לפי חוק זה, יהיה זכאי, בנוסף לתגמולים אחרים שלהם הוא זכאי על פי דין, לתגמול מיוחד, בהתאם לתנאים שייקבעו בפקודות הצבא (להלן – תגמול מיוחד).

(ב) תנאי הזכאות לתגמול המיוחד, לרבות משך תקופת שירות המילואים המזכה, סוגי היחידות שהשירות בהם מזכה בתגמול, שיעוריו ודרכי ביצוע התשלום, ייקבעו בפקודות הצבא.

(ג) (1) מימון התגמול המיוחד יהיה מאוצר המדינה, והחל בשנת 1999, ייווסף לבסיס תקציב הבטחון, כמשמעותו בפרק ג' לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁴;

(2) המסגרת התקציבית שמתוכה ימומן התגמול המיוחד, כאמור בפסקה (1), תעמוד על סך 30 מיליון שקלים חדשים; סכום זה יעודכן ב־16 בפברואר של כל שנה, בהתאם לשיעור עליית המדרד החדש לעומת המדרד הבסיסי; לעניין זה – "מדרד" – מדרד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדרד החדש" – מדרד חודש ינואר של כל שנה;

"המדרד הבסיסי" – מדרד חודש יולי 1997;

(3) על אף האמור בפסקה (2), רשאי שר האוצר, בהסכמת שר הבטחון, לקבוע סכום העולה על הסכום שבפסקה האמורה, וזאת במסגרת קביעת תקציב המדינה השנתית.

(ד) מסכום התגמול המיוחד ניתן לקזז את הסכומים שאותם חב מי שזכאי לתגמול המיוחד, עקב שירותו הצבאי.

(ה) (1) על אף הוראות כל דין, לא יראו את תשלום התגמול המיוחד –

(א) כהכנסה, כהגדרתה בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה⁵ (להלן – הפקודה);

(ב) כהכנסה לעניין חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁶;

(ג) כהכנסה לעניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994⁷.

(2) מקבל התגמול המיוחד חייב במס הכנסה בשיעור של 25% (להלן – המס המיוחד), ללא זכות לניכוי, לקיזוז, לפטור או להפחתה כלשהם.

⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, התשכ"ה, עמ' 120.

⁶ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

⁷ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

(3) בשעת תשלום התגמול המיוחד, ינכה ממנו המשלם את המס המיוחד וישלמו לפקיד השומה, כהגדרתו בפקודה, בצירוף דין וחשבון שיגיש באותו המועד.

(4) יראו את המס המיוחד כמס הכנסה לעניין שומה, גביה ועונשין לפי הפקודה; על ניכוי המס המיוחד יחולו הוראות סעיף 164 לפקודה, כאילו היה ניכוי מס שהמשלם חייב בו.

(5) שר האוצר רשאי, בהסכמת שר הבטחון, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע סעיף קטן זה.

(1) לא ישולם תגמול מיוחד לאחר שלוש שנים מתום השנה שבה שירת אדם בשירות המילואים אשר זיכה אותו בתגמול המיוחד.

(2) הזכות לתגמול המיוחד אינה ניתנת להעברה, לשעבוד או לעיקול בכל דרך שהיא.

9. תיקון סעיף 34 בסעיף 34 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א) -

(א) ברישה, אחרי "שר הבטחון רשאי" יבוא "בנסיבות חירום,";

(ב) במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) להסמיך, בצו, פוקד או מוסמך, לקרוא ליוצא צבא להתייצב ולשרת כאמור";

(2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) צו של שר הבטחון להתייצב לשירות סדיר או לשירות מילואים, שניתן לפי סעיף קטן (א1), וכן צו של פוקד או של מוסמך, שניתן על פי סעיף קטן (א2), יובאו על ידי שר הבטחון, בהקדם ככל האפשר אחרי הינתנם, לאישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת."

10. תיקון סעיף 55 בסעיף 55(ה) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) אם הוא נשלח אליו בדואר לפי מען מקום מגוריו הקבוע, כמשמעותו בפסקה (2) - בתום שבעים ושתיים שעות מוזמן שנמסר לדואר למשלוח, אם לא הוכח אחרת."

11. תיקון חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949⁸ -

חיילים משוחררים (החזרה לעבודה) - מס' 11

(1) בסעיף 14 -

(א) אחרי סעיף קטן (ב3) יבוא:

"(א3) אדם שמת בהיותו בשירות מילואים, כמשמעותו בחוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן - שירות מילואים);"

(ב) אחרי סעיף קטן (2) יבוא:

"(3) לגבי אדם בשירות מילואים - שעת שירותו במילואים";

⁸ סי' התש"ט, עמ' 13.

41א. (א) היעדרותו של עובד מעבודתו, לרגל שירות מילואים, לא תיראה כהפסקה ברציפות עבודתו במפעל, ואם פיטר בעל מפעל עובד בשל שירותו במילואים, בטלים הפיטורים.

"זכויות עובד המשרת במילואים"

(ב) לא יפטר בעל מפעל עובד בתקופת היותו בשירות מילואים אלא בהיתר מאת ועדת התעסוקה; ועדת תעסוקה שהיא כללית רשאית לתת היתר כללי לעניין סעיף קטן זה.

(ג) במניין ימי ההודעה המוקדמת לפיטורים, לא יבואו הימים שבהם נמצא העובד בשירות מילואים.

(ד) בהליך לפני ועדת התעסוקה לפי סעיף 21, על בעל המפעל הראיה שהפיטורים כאמור בסעיף קטן (א) היו בשל טעם שאינו שירותו של העובד במילואים.

(3) בסעיף 42(א), במקום "או בשירות חלקי" יבוא "בשירות חלקי או בשירות מילואים".

12. בחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988⁹, בסעיף 2(א), ברישה, במקום "או מפלגתם" יבוא "מפלגתם או משך שירות המילואים, כמשמעותו בחוק שירות בטחון (נוסח משולב), התשמ"ו-1986, הצפוי להם".

13. (א) תחילתו של חוק זה, למעט סעיפים 28(3) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 4 לחוק זה, 29 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה, 29ב(א) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 6 לחוק זה, ו-34 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 9 לחוק זה, ביום ג' בטבת התשנ"ח (1 בינואר 1998).

(ב) תחילתם של סעיפים 28(3) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 4 לחוק זה, 29 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה ו-34 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 9 לחוק זה, ביום י"ג בטבת התשנ"ט (1 בינואר 1999).

(ג) תחילתו של סעיף 29ב(א) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 6 לחוק זה, ביום ו' בטבת התשס"א (1 בינואר 2001).

14. צו לפי סעיף 34 לחוק העיקרי, שניתן לפני תחילתו של חוק זה, יוסיף לעמוד בתוקף לגבי יוצא צבא שנקרא לשירות בטחון על פיו או מכוחו.

יצחק מרדכי
שר הבטחון

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דן תיכון
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

⁹ ס"ח התשמי"ח, עמ' 38.